

Oponentský posudek

Oponent: Prof.Ing.Ivar Otruba,CSc.

Dizertační práce:

Zeleň veřejných prostorů v nových obytných souborech
(Obytné soubory v okrajových částech měst)

Autor práce: Julie Horká

Vedoucí práce: Doc.Ing.arch.Maxmilián Wittmann, Ph.D.

Vysoké učení technické v Brně, fakulta architektury, ústav teorie

Autorka se ve své dizertační práci zabírá velmi aktuálním tématem – výstavbou obytných souborů na okrajích měst a ve volné krajině, při jejichž realizaci hrozí - a často k tomu dochází – tvrdý až devastující zásah do daného prostředí, jeho genia loci, vazeb na historii, přírodních daností (geografie, hydrologie, biologie, klima a pod.) pod pláštíkem ekonomických ukazatelů, výnosnosti a využitelnosti území.

K těmto problémům, aktuálním nejen u nás, ale i v zahraničí, směřuje cíl práce. Je sympatické, že autorka přistupuje k problému celostně, tj. v širokých vztazích, nabízejících řešení v předcházení možných negativních dopadů.

Zvolená metodika je správně koncipována od zkoumání základních údajů a pojmů, až po tvůrčí aplikace s příklady řešení. Tyto jsou zvoleny velmi šťastně, jsou reprezentativní a především inspirující. A to nejen u příkladů zahraničních (které z pochopitelných důvodů jsou dominantní), ale i z naší krajiny.

Uvedená teoretická východiska s definováním pojmů, jsou logickým předpokladem strukturování celé práce, dávají jasnou odpověď na jednotlivé celky volné i obytné krajiny. (Je pouze na zvážení, zda tzv. „úsesy“ by neměly být součástí soustavy zeleně sídel a krajiny, neboť je musí logicky spojit). Větší pozornost by zasluhovala též tzv. zeleň vyhrazená, která má ve velké většině případů význam kulturní a především výchovný.

Práce se též ve stručnosti zabírá historickými východisky, kdy je zřejmé – i když to není na první pohled výrazně patrné – že vždy plochy zahrad, parků, náměstí, okolí vodních prvků (i umělých), byly organicky spjaty s danou krajinou, jejími osobitostmi, životními podmínkami člověka. Tam, kde toto nebylo respektováno, docházelo dříve či později k neúspěchu a degradaci z nepochopení vztahů.

Při uvádění funkcí zeleně (v krajině, sídelních celcích i jednotlivých jejích prvcích) postrádám právě funkci kulturně – výchovnou, která by měla být zdůrazňována, neboť obecně vztah k zeleni a jejím částem je u nás veskrze nekulturní. To vše pak nutně vyúsťuje v celostní soustavu zeleně daného urbánního celku.

Zakotvení těchto principů v územně plánovacích procesech je správně v dizertační práci pojato, jen s tím rozdílem, že základem všech urbanistických konceptů by měly být krajinářské, biologické, hydrologické, ezoterické, a až v poslední řadě ekonomické rozborů (což v předkládaném díle není bohužel jasně řečeno, ale vyplývá z textu „mezi řádky“). To znamená, na čem stavíme, jak teče voda, proudí vzduch, co nám vnitřně sděluje místo

v krajině. Teprve pak by se měly navrhovat linie sídla, hladina a hmotnost zástavby, hospodaření s vodou, budování podzemních struktur apod. Možná je to pro nás fantaskní, ale jedině správné a v zahraničí často používané (viz Mnichov – staré letiště).

O mnohém tomto svědčí prezentované příklady zelených ploch ve strukturách urbánních celků, jak je autorka uvádí. Jsou zajisté inspirující a hodné následování. Pouze postrádám příklady Velké Británie (kupř. Milton Keyn), kde se výše uvedenými zásadami při koncipování nových i úpravách starých celků na vysoké úrovni zaobírají. Krajinářský architekt se svými spolupracovníky ostatních oborů, zde udává směr zásahu do krajiny a spolupráce s ní.

Dizertační práce je velmi aktuální a podnětná, její závěry jsou využitelné v široké urbanistické plánovací práci pro profesionály i pro výchovu studentů, což splňuje cíl zadání práce. Je zpracována přehledně a na dobré úrovni literární i grafické. Doporučuji, aby byla předmětem obhajoby jako dizertační práce pro udělení titulu Ph.D.

Prof. Ing. Ivar Otruba, CSc.

V Brně dne 18.11.2014